

KUNTAVALIT 2025

LUOMME HYVÄN ARJEN YHDESSÄ

Suomen ruotsalainen kansanpuolue (RKP) on suomalainen liberaalinen puolue, jolla on vahvat pohjoismaiset ja eurooppalaiset juuret. Uskomme yksilön oikeuksiin ja kykyyn itse määritellä elämänsä ja vaikuttaa omaan arkeensa. Uskomme vastuulliseen vapautteen ja vastuuseen toisistamme. Poliitikamme ja liberalismimme kulmakivet ovat kunnioitus ihmistä ja ympäristöä kohtaan, vapaus ja yksilön oikeudet, rauha ja oikeudenmukaisuus sekä yhdenvertainen kohtelu ja tasa-arvo.

Maailmantilanne ja kansalliset tapahtumat vaikuttavat meihin paikallisesti. Monilla alueilla poliittista keskustelua leimaava polarisaatio näkyy myös Suomessa. Toivon sijasta uhkailuun perustuva politiikka on yhä yleisempää, samoin pyrkimykset jakaa yhteiskuntamme eri leireihin.

Juuri tässä todellisuudessa RKP:tä tarvitaan. Emme hyväksy politiikkaa, joka jakaa yhteiskuntamme meihin ja muihin, vaan haluamme tarjota sekä paikallisesti että kansallisesti yhdistäviä ratkaisuja. Haluamme antaa kaikille mahdollisuuden rakentaa oman tulevaisuutensa yhteiskunnassamme.

Hyvinvointiyhteiskuntamme toimii parhaiten, kun talous on tasapainossa, ihmisillä on työtä ja yritykset menestyvät. Sen eteen teemme työtä. Samanaikaisesti pyrimme

aktiivisesti hillitsemään ilmastonmuutosta ja tekemään toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi. Kestävä yhteiskunta on turvallisen arjen edellytys. Kuokoistaakseen Suomi tarvitsee sekä vahvoja kaupunkeja että elävää maaseutua.

RKP on kaikille avoin kansanliike. Teemme työtä sen eteen, että Suomessa on kaksi elävää kansalliskieltä, suomi ja ruotsi. Puoluemme puolustaa aina vähemmistöjä ja vähemmistökieliä.

Puolustamme aina oikeusvaltioperiaatetta ja demokratiaa. Uskomme, että sivistynyt ja kansainvälinen Suomi on turvallinen, tulevaisuuden haasteista selviytyvä valtio. Haluamme avoimen ja monikulttuurisen yhteistyölle rakentuvan yhteiskunnan, joka kantaa vastuuta kaikista sukupolvista. RKP on liberaali, osallistava ja vastuullinen ääni kaikilla poliittisen päätöksenteon tasoilla. Tiedostamme, että valtiontalouden haasteet tekevät tilanteesta vaikean monilla alueilla, kun toimintaa on sopeutettava taloudelliseen todellisuuteen. Hyvinvoinnin tulee perustua inhimillisyyteen ja sen tulee turvata hoito- ja hoivapalvelut, koulutus ja muut yhteiskunnalliset palvelut.

Koulutetun työvoiman saatavuus on yksi Suomen keskeisimmistä tulevaisuuden ky-

symyksistä. Tämän tarpeen täyttäminen edellyttää, että lisäämme opiskelupaikkojen määrää ja edistämme työperusteista maahanmuuttoa. Turvataksemme tarvittavan työvoiman riittävyyden meidän on lisättävä panostuksia henkilöstön hyvinvointiin.

Kaikilla tulee olla yhdenvertaiset oikeudet ja mahdollisuudet yhteiskunnassamme sekä mahdollisuus osallistua päätöksentekoon. Edistämme määrätietoisesti tasa-arvoa. Puolustamme aina jokaisen perusoikeutta päättää omasta kehostaan. Ketään ei saa syrjiä kielen, alkuperän, kansalaisuuden, uskonnon, vakaumuksen, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, vammaisuuden tai iän perusteella. Teemme määrätietoisesti työtä rasismien ja syrjinnän kitkemiseksi yhteiskunnastamme.

Teemme työtä kuntien, seutukuntien ja hyvinvointialueiden elinvoimaisuuden ja vahvan lähidemokratian edistämiseksi. Päätöksenteon on oltava avointa ja turhaa byrokraatiaa on vältettävä. Tavoittelemme toimivaa kuntien, hyvinvointialueiden, valtion, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä. RKP on puolueena lähellä sinua kaikissa elämänvaiheissasi. Meille on tärkeää, että voit matalalla kynnyksellä ottaa yhteyttä meihin ja päättäjiiimme - asiassa kuin asiassa.

RKP:N VAALIOHJELMA KUNTAVAALEISSA 2025

- 4 PARAS KOULU
- 6 HYVINVOIVAT ASUKKAAT
- 8 ELINVOIMAISET KUNNAT JA KAUPUNGIT
- 10 KESTÄVÄ JA VIIHTYISÄ MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS
- 12 EDELLÄKÄVIJÄ ILMASTO- JA YMPÄRISTÖASIOISSA

PARAS KOULU

Yhteiskuntamme hyvinvoinnin ja menestyksen perusta rakennetaan koulussa. Koulun on tarjottava kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoiset edellytykset heidän koko oppimispolkunsa ajan varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja edelleen jatko-opintoihin. Meidän on varmistettava lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö, jossa heille annetaan hyvät valmiudet kohdata tulevaisuuden haasteet. Tämä edellyttää, että kouluissa ja oppilaitoksissa on riittävästi aikuisia ja päteviä henkilökuntaa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä ammattitaitoiset opettajat ja henkilökunta ovat suomalaisen koulun perusta. Peruskoulumme on menestystarina, mutta työ ei suinkaan lopu tähän, vaan kehitystä on

jatkettava. Tämä vaatii työtä kansallisella tasolla, mutta merkittävä osa työstä tehdään kunnissamme. Koulujen päivittäistä työtä varten on oltava riittävät resurssit. Tukea tarvitsevien on myös saatava sitä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä osallistamiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun. Tavoitteemme on, ettei ketään jätetä ulkopuolelle.

Haluamme, että Suomi on maailman lapsiystävällisin maa ja siksi haluamme panostaa lapsiperheiden arjen helpottamiseen. Tämä edellyttää toimivaa koulua, hyvinvoivia opettajia ja kaikille lapsille yhdenvertaisia onnistumisen mahdollisuuksia.

RKP HALUAA

- että useammat lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen ja että se pidemmällä aikavälillä tulee maksuttomaksi
- että toisen kansalliskielen oppiminen aloitetaan jo varhaiskasvatuksessa
- että koulutus ja opetus on tasa-arvoista ja sukupuolineutraalia
- lisätä kohdennettuja resursseja kaikenlaisen kiusaamisen ehkäisemiseksi
- torjua perusopetuksen eriytymistä
- että kaikilla on turvallinen oppimisympäristö ja koulutie
- että koulurakennuksemme ovat terveitä ja tarjoavat lisäksi innostavan oppimisympäristön, jossa on hyvä työrauha
- että opettajilla on hyvät apuvälineet opetuksen ja opetusmenetelmien kehittämiseksi sekä koulujen väliseen etäyhteistyöhön
- toimivaa aamu- ja iltapäivätoimintaa, joka mahdollistaa monipuoliset ulko- ja sisäaktiiviteetit
- että lapsilla on mahdollisuus mielekkäisiin harrastuksiin koulupäivän yhteydessä
- että koulu tarjoaa riittävästi haasteellisia tehtäviä sellaisia tarvitseville oppilaille
- että läksypua järjestetään esimerkiksi vapaaehtoisten kouluvaarien tuella koulupäivän jälkeen
- että kaikille oppilaille ja opiskelijoille on tarjolla hyviä oppimisvälineitä – sekä perinteisiä että digitaalisia
- turvata paikan päällä koulussa saatavilla olevat koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut sekä riittävät oppilaan- ja opinto-ohjausresurssit
- lisätä ammattikoulutuksen ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä ja korostaa yrittäjyyttä ammattikoulutuksessa
- lisätä ammatillisen koulutuksen kiinnostavuutta ja taata sen korkeatasoisuuden
- edistää oppisopimusten käyttöä ammatillisessa koulutuksessa
- taata yleissivistävän lukiokoulutuksen korkeatasoisuuden
- painottaa perustason taideopetuksen itseisarvoa ja sen merkitystä hyvinvointia ja muuta oppimista edistävänä tekijänä
- että erityistä tukea tarvitseville oppilaille annettava tuki on toimivaa
- että saamelaisen oikeus opetukseen saamen kolmella eri kielellä säilyy ja että opetusta kehitetään
- että oppilaille ja opiskelijoille on tarjolla viittomakielisiä palveluja kouluissa
- että oppilaskunnille annetaan mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan
- että maahanmuuttajien lapset saavat riittävästi tukea ja että heidän kotouttamisensa on korkealuokkaista
- varmistaa, että maahanmuuttajataustaisten lasten perheiden kanssa käydään hyvää vuoropuhelua kotimaisten kielten opetustasoa määriteltäessä
- että entistä useammat kunnat tarjoavat myös englanninkielisen oppimispolun
- jatkaa koulujen nuorisotyön kehittämistä siten, että lasten ja nuorten arjessa on turvallisia aikuisia
- että yhä useammilla on mahdollisuus kielikylpyopetukseen ja kielisuihkuihin
- tehdä työtä sen eteen, että ryhmäkoot ovat kohtuullisia kaikilla kouluasteilla
- edistää tietoisuuskampanjoita haitallisten normien ehkäisemiseksi ja tunteiden käsittely- ja hallintataitojen opettamiseksi
- että kunnat turvaavat riittävät tuntiresurssit kouluille
- että kodin ja koulun välinen yhteistyö on toimivaa.

HYVINVOIVAT ASUKKAAT

Hyvinvointiyhteiskunnan perusta on osallisuus, yhteisöllisyys ja luottamus. Haluamme yhteiskunnan, jossa kaikki voivat hyvin ja tuntevat olonsa turvalliseksi. Ennaltaehkäisevät ja terveyttä edistävät palvelut kaikenikäisille kuuluvat kunnan ydintehtäviin.

Panostamalla liikuntaan, urheiluun ja kulttuuriin luomme hyvinvointia ja teemme kunnistamme elinvoimaisia ja viihtyisiä. Kansalais- ja työväenopistot, aktiivinen yhdistystoiminta, ulkoiluväylät, liikuntatilat, kirjastot, musiikkiopistot ja taidekoulut ovat tärkeitä paikallisyhteisön hyvinvointitekijöitä. Nämä tilat ja toiminnot tarjoavat asukkaille mahdollisuuksia tavata toisiaan, oppia uusia asioita, kuntoilla ja saada kulttuurielämyksiä, jotka vahvistavat kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Kansalais- ja työväenopistot tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuksia kehittää taitojaan samalla kun ne ovat tärkeitä myös hyvinvointimme kannalta.

RKP HALUAA

- että kaikenikäisille on tarjolla monipuolisia liikuntamahdollisuuksia, kuten leikkipuistoja, skeittipuistoja, ulkokuntosaleja ja kuntoportaita
- vähentää liikkumattomuudesta aiheutuvia kustannuksia lisäämällä kuntoilumahdollisuuksia esimerkiksi palveluseteleillä
- toimivia nuorisopalveluja, kuten etsivä nuorisotyö, nuorten navigaattoripalvelut ja nuorisopajoja, jotka tukevat turvallista varttumista ja ehkäisevät syrjäytymistä
- toimenpiteitä sekä varttuneempien että nuorten yhä lisääntyvän yksinäisyyden ehkäisemiseksi
- että nuorilla on oikeus mielekkäisiin matalan kynnyksen vapaa-ajanharrastuksiin

- että nuorisovaltuustoilla sekä vanhus- ja vammaisneuvostoilla on selkeä asema päätöksenteossa ja todellisia vaikuttamismahdollisuuksia
- vaalia vapaata sivistystyötä
- että kunta voi tarjota yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja tiloja kulttuuri-, vapaa-ajan- ja liikuntaharrastuksiin sukupuolesta tai iästä riippumatta
- vahvistaa saamelaisten asemaa ja taata heidän kulttuuriautonomiansa
- että asukkailla on mahdollisuus suunnitella ja saada hyvää taloudellista ohjausta yksityis- taloutensa vahvistamiseksi
- että osallistavaa budjetointia käytetään kuntalaisten osallistamisen lisäämiseksi kunnalliseen päätöksentekoon
- toimivaa kunnan, yksityisen sektorin ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä kuntalaisten palvelujen turvaamiseksi
- että kunnilla on osallistava henkilöstöpolitiikka, joka paremmin mahdollistaa syrjäytyneiden väestöryhmien työllistymisen
- että kunnat panostavat enemmän kotouttamispalveluihin varmistaakseen, että kaikki tuntevat itsensä tervetulleiksi ja kokevat siirtymisenä suomalaiseseen työelämään sujuvaksi
- että yhä useammat voidaan kotouttaa Suomesa ruotsiksi ja että tiedottaminen kotouttamisesta taataan kummallakin kansalliskielellä
- että kunta tarjoaa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokoulutusta henkilökunnalle ja luottamushenkilöille
- että kunta tekee ennakoarvioinnin päätöksensä vaikutuksista eri sukupuoliin ja soveltaa sukupuolitietoista budjetointia
- että kunnat käyttävät lapsivaikutusten arviointia varmistaakseen päätöksensä lapsiystävällisyyden
- että kunnat tunnistavat kulttuurin merkityksen kuntalaisten hyvinvoinnille.

ELINVOIMAISET KUNNAT JA KAUPUNGIT

Sivistys, ammattitaito ja hyvinvointi ovat kaikille tärkeitä avuja, ja niiden ylläpitäminen edellyttää vahvaa taloutta. Kunnalla, joka vahvistaa yrittäjyyden ja kasvun mahdollisuuksia sekä hoitaa talouttaan vastuullisesti, on kaikki edellytykset olla hyvinvoiva kunta.

Hyvin hoidettu kuntatalous luo parhaat edellytykset toimivalle arjelle. Haluamme, että kunnat elävät ajassa ja uskaltavat kehittyä ennakkoluulottomasti. Digitaaliset palvelut mahdollistavat joustavamman arjen, mutta samalla on varmistettava, että saavutettavuus ja inhimillisuus säilyy.

Haluamme, että kuntamme houkuttelevat aktiivisesti kestäviä investointeja ja uusia yrityksiä. Panostukset työllisyyteen ja yrittäjyyteen ovat kasvun avain. Koska kunnat nykyään vastaavat itse työ- ja elinkeinopalveluista, työnhakijoille tarjottavissa palveluissa on entistä paremmat mahdollisuudet huomioida paikalliset olosuhteet. Onnistunut työperusteinen maahanmuutto edellyttää osallistavia kuntia ja hyviä kotouttamispalveluja.

RKP HALUAA

- että kunta- ja kiinteistövero ovat kohtuullisella tasolla
- vahvistaa kunnan ja elinkeinoelämän välistä yhteistyötä luodakseen parhaat edellytykset investoinneille ja yrittämiselle
- että kuntien työllisyyspalvelut toimivat tehokkaasti, jotta työnhakijoille tarjotaan työtä mahdollisimman nopeasti
- että työnhakijat ja työnantajat löytävät toisensa kuntarajojen ylitse
- että työkeskusten toimintaedellytykset taataan
- järkevämpiä ja kestävämpiä kilpailutuksia lisäämällä laatukriteerien painoarvoa, ottamalla huomioon ilmastovaikutukset ja sallimalla osatarjoukset
- huolehtia kunnan henkilökunnan hyvinvoinnista ja työterveydestä
- että kunnat edistävät aktiivisesti työperusteista maahanmuuttoa kansainvälisillä rekrytoinneilla ja myönteisellä perhepolitiikalla
- että kunnat ottavat käyttöön anonyymien rekrytoinnin edistääkseen työnhakijoiden yhdenvertaista kohtelua
- varmistaa, että korkeakoulupolitiikassa huomioidaan kuntien ja alueiden pitkän aikavälin työvoimatarpeet
- edistää monipaikkaisuutta esimerkiksi e-kuntalaisuudella.

KESTÄVÄ JA VIIHTYISÄ KAAVOITUS

Kotimme ja lähiympäristömme sijaitsee kunnissa. Täällä me asumme ja oleskelemme, täällä ovat terveyshuolto, koulut ja työpaikat. Osa meistä haluaa asua harvaan asutulla alueella, toiset viihtyvät ihmisvi-
linässä. Omaa identiteettiään ja erityisominaisuuksiaan vaalivalla, monipuolista asumista ja palveluja tarjoavalla kunnalla on hyvät hyvinvoinnin ja kasvun edellytykset.

Haluamme viihtyisiä asuinympäristöjä, jotka ehkäisevät eriytymistä ja tukevat erilaisia elämäntilanteita. Haluamme myös, että suuremmissa kaupungeissa noudatetaan selkeää kaupunkipolitiikkaa, joukkoliikenne toimii ja kaupunginosat ovat elinvoimaisia. Kestävä kasvu edellyttää monipuolista ja joustavaa elinkeinoelämän tarpeita huomioivaa kaavoitusta. Haluamme edistää virkistysmahdollisuuksia ja huolehtia lähiluonnosta. Kunnissa on oltava viihtyisiä kokoontumispaikkoja ja kuntien on huolehdittava hyvin kiinteistöistään.

RKP HALUAA

- kestävää kaavoitusta ja rakentamista
- kestäviä rakennuksia ja riittävää resursointia rakennusten kunnossapitoon
- yritysten sijoittumista ja elinkeinoelämän kehitystä tukevaa kaavoitusta ja maankäyttöä
- ehkäistä segregatiota monipuolisella kaavoituksella
- että virkistys- tai viheralueet ovat kaikkien kuntalaisten käytettävissä
- että kaupungeissamme ja kunnissamme on levähdysalueita ja koirapuistoja
- älykkäitä kaupunkeja ja kuntia, joiden palveluja tehostetaan asukkaita ja yrityksiä hyödyttävillä digitaalisilla ratkaisuilla
- hyviä joukkoliikenneyhteyksiä, hyvää liikennesuunnittelua ja lisää kevyen liikenteen väyliä
- tehdä työtä toimivan ja saavutettavissa olevan joukkoliikenteen hyväksi ja liikumispalvelujen lisäämiseksi
- kehittää keskustaajamien ja kehyskuntien välistä alueellista liikennettä
- kehittää sähköautojen latausasemien ja bio-kaasuautojen tankkausasemien verkostoa sekä edistää vähäpäästöisiä autoja tukevaa pysäköintipolitiikkaa
- että joukkoliikenteen pysäkit ovat turvallisia ja tuulilta ja tuiskuilta suojaa antavia
- että kunnat ja maakuntaliitot eivät rajoita maanomistajien omistusoikeutta tai oikeusturvaa kaavamerkinnoilla
- ettei kaavoituksella aiheuteta ylimääräisiä kustannuksia maanomistajalle ja että maanomistaja saa kohtuullisen korvauksen käyttömahdollisuuksien rajoituksessa
- varmistaa nopeat ja luotettavat verkkoyhteydet, jotka tukevat sekä yhdenvertaisia etätömahdollisuuksia että yhdenvertaista digitaalisatiota
- että kaavoituksessa huomioidaan alkutuotannon mahdollisuudet kunnassa.

EDELLÄKÄVIJÄ ILMASTO- JA YMPÄRISTÖASIOISSA

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden väheneminen ovat aikamme suurimmat maailmanlaajuiset haasteet. Vaikka haasteet ovat usein paikallisia ja suuri osa työstä tehdään kunnissamme. Kyse on muun muassa energiankäytöstä, hankinnoista, maankäytöstä, jätteenkäsittelystä ja liikenteestä.

Haluamme, että Suomi on edelläkävijä ilmastoa ja ympäristöä koskevissa asioissa. Suomen on oltava ilmastoneutraali vuonna 2035. Monet kunnat ovat jo nyt edelläkävijöitä paikallisiin edellytyksiin sopeutettujen ilmastoratkaisujen löytämisessä ja tukevat siten kestävää elinkeinoelämää ja

kestäviä työpaikkoja kunnassaan. Panostuksilla ilmastoystävällisiin ratkaisuihin kunnat voivat tarjota kuntalaisille mahdollisuutta kestävään elämäntapaan ja viihtyisään ympäristöön.

RKP HALUAA

- että kunnat ottavat käyttöön ilmastoälykkäitä ratkaisuja ja helpottavat kuntalaisten mahdollisuuksia tehdä ilmastoviisaita valintoja
- että kunnat siirtyvät käyttämään uusiutuvaa energiaa ja lopettavat vaiheittain fossiilisten polttoaineiden käytön
- että kunnat tekevät työtä luonnon monimuotoisuuden katoamisen hillitsemiseksi osoittamalla riittävästi resursseja valistustyöhön ja vapaaehtoisin luonnonsuojelutoimenpiteisiin
- että kunnat tekevät luonnon monimuotoisuutta edistäviä toimenpiteitä
- tehdä työtä vesistöjen ja merialueiden kuormituksen vähentämiseksi muun muassa tehostamalla vedenkäsittelyä ja lisäämällä ravinteiden kierrätystä
- että kunnat panostavat jätteiden vähentämiseen ja edistävät kierrätystä toiminnassaan
- toimivat kierrätys-, uusiokäyttö- ja jätteenkäsittelypalvelut ja riittävästi keräyspisteitä
- että kunnat laativat ilmasto- ja kestävyysuunnitelmat
- että kunnat asettavat selkeitä tavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi
- että kunnat ottavat kilpailuksissaan käyttöön ilmastojälkiä mittavia mittareita ja kriteereitä
- että kunnat edistävät lähiruoan ja kotimaisen kalan käyttöä ja panostavat ruokahävikin vähentämiseen
- vähentää PFAS-kemikaalien käyttöä kunnissa
- että kuntien maa-alueiden käyttö on kestävää ja että maa-alueita hoidetaan hyvin.

ENNAKKOÄÄNESTYS 2.–8.4.2025 | VAALIPÄIVÄ 13.4.2025